

'Manneke-Piesj ès ne vaule communist!'

Over het naoorlogse communistische strijdblad van de Geraardsbergse KP-afdeling

Dirck SURDIACOURT

Wanneer de Geraardsbergse Kommunistische Partij (KP) bij de gemeenteraadsverkiezing van 1946 met 1.072 stemmen een zetel verwerft en Augustin Daneels deel gaat uitmaken van de Geraardsbergse gemeenteraad brengt de partij – zoals in haar verkiezingspropaganda beloofd – in januari 1947 het eerste nummer van haar strijdblad Manneken-Pis uit. Aanvankelijk onregelmatig, als het past, maar al snel wordt het een maandelijks uitgave dat decennia lang zijn afzet kent.

"Naa èst a te vaare gegoeën, menieër de paster!"

Ist a nie aarg genoeg dat de vauloeërd gieële doeëgen mé zanne plasser bluuët stoeët dat a ons nog te schande moet maken. Wuir dien, wuir...' Even stokte ze in haar woorden.

'Mor wat dat a naa gedoeën eet, èst er over! Da vergeevek em nuuët! Nuuët zjamee! Manneke-Piesj ès ne vaule communist!'

Het hoge woord is er uit. Rood aangelopen, hapt Clairke Van Nientjn naar adem en doet ze verontwaardigd haar relaas... Als ze wat bekomen is van de emotie, knikt ze gelaten: *'tès aamoeël de schuld van den eurlog, menieër de paster...'* ⁽¹⁾.

Datzelfde 'manneken-pis' dat in de jaren 1930 drukker-uitgever Van Nieuwenhove steeds trouw heeft gediend als spreekbuis in het katholieke zondagsblad Geraard. Van Nieuwenhove is kwaad en ontgoocheld, 'zijn manneken-pis' heeft verraad gepleegd.

Met het uitbrengen van een eigen

blad komt het partijbestuur onder leiding van politiek secretaris Daneels zijn verkiezingsbelofte na. Hiermee willen de communisten immers de bevolking en zeker de eigen militanten op de hoogte brengen van de besluiten van de Geraardsbergse gemeenteraad. Omdat de partij niet over voldoende geldmiddelen beschikt om "telkenmale duizenden circulairen" te verspreiden is een eigen blad de enige mogelijkheid. *Manneken-Pis* ⁽²⁾ is in eerste instantie ook het partijblad en publiceert daarom informatie over de eigen werking: partijnieuws, syndicaal nieuws uit de bedrijven, de steunlijsten enz.. Achter het concept van dit blad zitten drie, vier mannen: onder hen Augustijn Daneels en Willy Lefebvre.

Lofzang bij mijn geboorte.... Eigen lof stinkt, roepen de anderen!

"Manneken-Pis: de idool der Gisbaergeneirs, het Wonder waar 'onze bokser Cyriel' ⁽³⁾ maar klein bier bij is. Wie kan er buigen op (een) Palmares lijk het mijne? Diploma's uit alle werelddeelen,

medailles uit alle landen en kleedjes lijk pronkstukken van alle Partijen. De Katholieken hebben er een gegeven, lange-lange jaren geleden! Hij had den kleur van rijstap en den geur van werkers-zweet. (Ik) Heb het langer gedragen dan het goed was voor mijn gezondheid. [...] Is het geel lijk klatergoud? Of blauw lijk het binnengoed van een goedgevulde porte-monnaie?

Of droevig-rood lijk de schemering van een ondergaande zon? Ik vertrouw het zaakje niet en ik blijf veel liever in mijnen blooten flicker, naakt en vrij, poelekens pissen in het water. Want Heeren van het volkshuis, het is uwe schuld dat ik nu zes jaar met beschaamde kaken (z)al moeten staan. Tenware Mijnheer de Reuzen en Madame de Reuzin me een plaatsje willen reserveeren bij Kinneke Baba in den gemeenschap-pelijken stal van 't stadhuis. Dan zou ik afwachten tot de wind gedraaid is en de dreigende wolken van dat ellendig Verraad over den Oudenberg gesukkeld zijn en ginder verre hangen, boven de rijke akkervelden van onze vruchtbare Vlaamsche Ardennen..." Getekend: 'Manneken-Pis'. ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Met dank aan Jan Coppens voor de vertaling naar het 'Giesbaargs'.

⁽²⁾ Met dank aan het GHA voor het ter beschikking stellen van de jaargangen van *Manneken-Pis*.

⁽³⁾ Hier wordt verwezen naar Geraardsbergenaar Cyriel 'Tarzan' Delannoit (1926-1998) die in 1947 Belgisch kampioen boksen wordt en het jaar daarop op 23 mei 1948 te Brussel, voor 20.000 toeschouwers, regerend Europees kampioen middengewicht Marcel Cerdan verslaat.

⁽⁴⁾ *Manneken-Pis*, januari 1947, nummer 1, p. 1, 3. *Is het geel lijk klatergoud?* verwijst naar de katholieken. *Of blauw lijk het binnengoed van een goedgevulde porte-monnaie?* slaat op de liberalen. *Of droevig-rood lijk de schemering van een ondergaande zon?* verwijst naar de neergang (de electorale terugval) van de socialisten. *Tenware Mijnheer de Reuzen (bsp) en Madame de Reuzin (cvp) me een plaatsje willen reserveeren bij Kinneke Baba (liberalen) in den gemeenschappelijken stal van 't stadhuis.* Het 'verraad' verwijst naar de socialisten die ondanks hun strijd tegen de katholieken tijdens de verkiezing, een coalitie met de communisten uitsluiten en hun aartsvijand, de katholieken, in de gemeenteraad loodsen. Volgens de communisten

Over de uitgave...

Politiek secretaris Daneels is per definitie de verantwoordelijke uitgever en vermoedelijk beheerder van het blad. Het is niet zeker maar volgens oud-communisten is hij tevens de hoofdredacteur. De redactie is ondergebracht in de lokalen van *De Eenheid* in de Kattestraat nr. 58. Op hetzelfde adres bevindt zich de onafhankelijke ziekenkas *De Eenheid*, de drukkerij *De Eenheid* en het secretariaat van het *Eenheidssyndicaat* dat, vanaf maart 1945 geassimileerd wordt door het ABVV. Omstreeks midden 1957 (misschien juni, maar zeker vanaf het juli-augustus nummer) wordt Marcel Meyskens de nieuwe verantwoordelijke uitgever. Waarom Daneels deze verantwoordelijkheid overdraagt is ons niet bekend.

Het blijft een open vraag of de politiek secretarissen (als verantwoordelijke uitgever) sowieso hun teksten ter goedkeuring moeten voorleggen aan een federatieverantwoordelijke. Dat neemt misschien niet weg dat voor bepaalde bijdragen, zoals over de koningskwestie of de Hongaarse opstand, wellicht advies kan ingewonnen worden bij de federatie in Aalst. Uiteraard is het een en ander in *De Roode Vaan* bruikbaar voor eigen artikelen. Feit is dat alle artikelen per definitie in de communistische geest gesteld zijn. Wat wel opvalt, is dat *Manneken-Pis* in vergelijking met het Aalsterse communistische weekblad *'t Ajuintje* (is al snel een maandblad), in vorm en inhoud een eigen redactionele signatuur heeft. Dat was niet het geval met de vooroorlogse uitgaven in de Denderstreek van de *Mijnslaaf* (Geraardsbergen), *De Redding* (Zotegem), *De werkmán* (Denderleeuw) en *Voor recht en Vrijheid* (Aalst). Deze

syndicale bladen hebben allemaal eenzelfde lay-out.

Over de oplage hebben we slechts sporadisch informatie. De eerste cijfers lezen we al in februari 1947. Volgens *De Roode Vaan* hebben de colporteurs bij de eerste treinen om 04 uur 's ochtends in het station niet minder dan 700 exemplaren verkocht van het tweede nummer van *Manneken-Pis* ⁽⁵⁾.

De lokale colporteurs hebben de maand daarop van het derde nummer een 350 blaadjes verkocht en een 100-tal brochures *Kommunisme en godsdienst*. De dag voordien hebben Daneels en een zekere De Smet 's morgens aan de treinen een 250-tal blaadjes aan de man gebracht. Via de dagbladverkoper zijn er dan nog eens 300 exemplaren van *Manneken-Pis* de deur uitgegaan. Volgens Daneels zijn van het derde nummer meer dan 1.100 exemplaren verkocht. In april 1948 zou *Manneken-Pis* een oplage kennen van 1.200 exemplaren. Men mag niet uit het oog verliezen dat het blad ook niet-communisten aanspreekt omwille van het maandelijks verslag van de gemeenteraadszitting, een gegeven dat Daneels en oud-communisten regelmatig benadrukken.

Manneken-Pis verschijnt naar eigen zeggen in een oplage van om en bij de 1.250 bladen. De reden is eenvoudig: "Iedere vriend of vijand wil ons blad lezen, omdat het, 't enige is onzer stad, die de waarheid durft schrijven en de bevolking van alles op de hoogte zet. Steeds beter is onze leuze." ⁽⁶⁾ Het lezersaantal blijft rond de 1.200 hangen ⁽⁷⁾ tot men in februari 1955 een oplage van 1.300 nummers meldt.

Voor 1957 - *Manneken-Pis* bestaat dan 10 jaar - wordt het abonnement

met 1 fr. verhoogd en bedraagt nu 25 frank.

Geen sponsoring door adverteerders in Manneken-Pis

Advertenties in *Manneken-Pis* zijn uitzonderlijk. Slechts in de beginperiode zien we kort en occasioneel enkele inlassingen. Zo laat *Manneken-Pis* al vanaf het tweede nummer in februari 1947 (betalende?) advertenties toe van meester-kleermaker Marcel De Bodt; Jules 'Mahu' Batselier geeft krediet op zijn fietsen van het merk *Schrapnell*; bij Richard Prieus kan men terecht voor linnen ondergoed en breiwerk en bij Frans Prieus-De Bodt breidt men wollen kousen 'met machien'. Donné Van Lierde adverteert met zijn rijwielen *Week=End* en voor Velomoto "MAES" ⁽⁸⁾. Het beleid met betrekking tot advertenties is misschien in het begin nog onduidelijk maar wijzigt heel snel zodat elke vorm van reclame in het maandblad wordt geweerd en *Manneken-Pis* afstapt van sponsoring door adverteerders. Naar eigen zeggen om zijn onafhankelijkheid te behouden ten opzichte van personen en bedrijven. In deze verschilt het blad van onder meer lokale katholieke bladen als *Geeraard* en *De Vaandrig*. Uiteraard is en blijft het blad (meestal vier, occasioneel zes pagina's) het propagandamiddel bij uitstek voor de KP-afdeling.

De drukkerij

De eerste nummers van *Manneken-Pis* worden nog in Brussel gedrukt op de persen van de drukkerij A. Speltinckx. Vanaf het juninum-mer beschikt de partij zelf over een kleine drukpers en wordt van dan af alle drukwerk uitgevoerd in de coöperatieve drukkerij *De Eenheid* in

was een coalitie tussen socialisten, liberalen en communisten mogelijk. De socialisten hebben dit steeds tegengesproken. Het artikel is ondertekend met 'Manneken-Pis', niemand minder dan Augustijn Daneels zelf. In de eerste nummers worden zijn verschillende 'bijdragen' ondertekend met 'Manneken-Pis' maar dat zal later verdwijnen.

⁽⁵⁾ *De Roode Vaan*, 8-9 februari 1947, p. 5.

⁽⁶⁾ *Manneken-Pis*, februari 1950, p. 3.

⁽⁷⁾ *Manneken-Pis*, april 1950, p. 3.

⁽⁸⁾ *Manneken-Pis*, december 1949, p. 4.

de Kattestraat. Donné Van Lierde is de vaste drukker. Hij verzorgt voor de Geraardsbergse kp alle drukwerk (9). Ook *De Rode Solfer*, het communistische bedrijfsblad voor de *Union Allumetti re* wordt in de drukkerij gestencild, net als later wellicht ook hun blaadje *De Middenstand*.

De vormgeving

De vormgeving en de indeling van het blad liggen ongeveer vast. In al die tijd blijft de verticale opmaak een constante. Beeldelementen als tekeningen en foto's worden slechts uitzonderlijk opgenomen. De opmaak is helder en overzichtelijk en dus zeer toegankelijk. Inhoudelijk heeft *Manneken-Pis* een hogere nieuwswaarde dan bijvoorbeeld *Geeraard* en *De Vaandrig*. Ook in vergelijking met de Geraardsbergse bijdragen in *Voor Allen* heeft het communistische blad over het algemeen meer informatiewaarde wat de aantrekkelijkheid van het blad verhoogt.

Wat wel regelmatig verandert is de titel op de voorpagina. Over een periode van meer dan twintig jaar is een evolutie te zien. Zo staat in het eerste nummer van *Manneken-Pis*, de titel in tekst, zonder afbeelding.

In het tweede nummer verschijnt boven de derde kolom de titeltekening van manneken-pis. Het ventje plast met volle overgave en symbolisch in de *chapeau-buse* van de katholieke burgerij, de mensen met het geld en de productiemiddelen, kortom het kapitaal. Volgens

sommigen is deze titeltekening het werk van kunstschilder en dichter Karel Rosier (10).

Vanaf mei 1948 neemt de afbeelding de plaats in van het koppeltken tussen 'Manneken' en 'Pis'. In december wordt de naam van het blad horizontaal afgedrukt.

In 1949 verandert de vormgeving van de titel opnieuw. Van dan af verschijnt links in beeld een tekening van het stadhuis. *Manneken-Pis* staat in een banier geschreven en verschijnt nog steeds als het past maar heeft toch een min of meer regelmatige maandelijkse verschijningsfrequentie. Een jaarabonnement kost 24 frank.

Vanaf januari 1952, het jaar van de gemeenteraadsverkiezingen, verdwijnt het stadhuis, manneken-pis schuift naar links en plast met een brede zwaai de titel van het blad,

dat vanaf nu een 'maandblad' is. De kp neemt afstand van de klassenstrijd en wil zich tevens meer confirmeren naar de traditionele partijen. Ook het beeld van manneken-pis die in een 'chapeau-buse' plast verdwijnt uit de vormgeving. Dit nieuwe ontwerp houdt men zeker aan tot midden 1961.

De eerste fusie is voor de partij het definitieve einde. Buiten Geraardsbergen hebben de communisten geen aanhang, met als gevolg dat hun numerieke sterkte in verhouding tot de katholieke en socialistische kiezers verwaarloosbaar is. Toch zien we in 1970 in de titel de overgang van Geraardsbergen naar Groot-Geraardsbergen (de kleine fusie).

Zolang *Manneken-Pis* zich profileert als strijdblad zien we het ventje in een 'chapeau-buse' plassen, het symbool van de burgerij. Dat is een directe verwijzing naar de klassenstrijd die de partij sinds 1928 voert. Anders gezegd, de strijd tussen de arbeidersklasse (die de arbeid levert) en de burgerij (die de productiemiddelen in handen heeft). Tussen die twee groepen is er altijd al strijd gevoerd omdat hun belangen

(9) Donné Van Lierde wordt op 11 september 1913 te Geraardsbergen geboren. Hij is de zoon van mandenmaker Emiel en fabriekswerster Maria Thienpont. De drukkerij *De Eenheid* staat niet enkel in voor het drukken van *Manneken-Pis* en het communistisch bedrijfsblad voor de *Union Allumetti re* *De Rode Solfer*, maar drukt ook visitekaartjes, affiches, duivenkaarten, 'circulair', doodsbriefen enz.. Over papier- en kartonfabrikanten, drukkers en fotografen heeft Jacques De Ro een boek in voorbereiding met als titel *Monumenten van Papier en Karton*.

(10) Bewijzen hiervoor ontbreken.

lijnrecht tegenover elkaar staan. In de 1947-jaargang beleeft *Manneken-Pis* nog de naweeën van de epuratie ⁽¹¹⁾.

Vrij snel zwakt de strijdvaardigheid van het blad af. Met de gemeenteraadsverkiezingen van 1952 in aantocht verandert de partij haar beleid met betrekking tot de positionering van *Manneken-Pis*. In het januarinumnummer is het 'strijdblad' een 'maandblad' geworden dat zich het *Plaatselijk blad C.P.B. Afdeling Geraardsbergen* noemt ⁽¹²⁾. De artikelen volgen qua inhoud het meer gematigde beleid van de partij, wat aantoonde dat de KP inderdaad een dubbele doelgroep wil bereiken: de eigen militanten en de stadsbevolking. Het maandblad heeft zich aangepast aan een breder publiek zonder voorbij te gaan aan puur communistische thema's. Het overlijden van communistische leider Jozef Stalin is er zo een. Maar *Manneken-Pis* onthoudt zich verder van sterk pro-communistische uitspraken, ideologieën en uitgesproken communistisch of provocatief woordgebruik.

Financiële steun

Het is al eerder gezegd: de partij beschikt over weinig financiële middelen om haar werking te ondersteunen. Voor de publicatie van *Manneken-Pis* doet zij daarom regelmatig beroep op de militanten. Via verschillende steunlijsten (zij geeft ook een overzicht van de strijdpenningen) wordt er regelmatig geld opgehaald voor *Manneken-Pis*, voor het voeren van de campagne bij de verkiezingen, voor een nieuw vaandel enz.. Met de steunpenningen garanderen zij ook het voortbestaan van *Manneken-Pis* en *De Rode Vaan*.

Bij het verschijnen in januari 1947 is *Manneken-Pis* te koop voor 1 frank.

Maar bij het volgende nummer in februari vraagt men 2 frank. Dat blijft zo tot december 1958. Na de twee mandaten van politiek secretaris Daneels, eerst als gemeenteraadslid in oppositie en dan als schepen, valt de KP door het electorale verlies nipt naast de prijzen. De partij behaalt te weinig stemmen om opnieuw een zetel te bemachtigen. Dat heeft zijn gevolgen. De partijkas beschikt van dan af niet meer over de verdiensten van het schepenenambt van Daneels en: "*Daarom doen we MEER DAN OOI beroep op de regelmatige steun voor onze pers, maar we vrezen dat deze toevallige steun onvoldoende zou kunnen blijken om onze propaganda op peil te houden en TE VERSTERKEN.*" ⁽¹³⁾ Vanaf 1 januari 1959 wordt het blad één frank duurder; een jaarabonnement kost dan 35 frank. Met een nieuwe ondertitel: "*Het blijvend licht in de duisternis, Maandblad der K.P.B. – Afdeling Geraardsbergen. Bestuur K.P.B. "Ons Lokaal", Steenstraat 7, Geraardsbergen*" onderstreept de redactie dat ze blijft streven naar openheid en er alles zal aan doen om de bevolking te blijven informeren.

Ook andere bladen worden via *Manneken-Pis* gepromoot. Met dat doel roept het partijblad zijn lezers op om bij Kd. Clement De Smet het communistische weekblad *Front* en het tweemaandelijks *De U.S.S.R. in de Wereld* te kopen. Bij De Smet kunnen uiteraard alle soorten boekjes voor vrouwen en kinderen worden gekocht ⁽¹⁴⁾. "*Lees De Ro(o)de Vaan*" is zo goed als een vaste aankondiging.

De Van Extergembrigade

Pas vier jaar na de oprichting van de KP-afdeling in 1932 start men op maandag 5 oktober 1936 voor de eerste maal met de colportage van

De Roode Vaan. Een test, zoals blijkt uit het korte verslag. Via huisbezoek in twee wijken hebben de colporteurs in amper twee uur tijd een dertigtal bladen verkocht ⁽¹⁵⁾. Dat eerste succes zet hen aan om dat wekelijks te doen. Een van de vooroorlogse colporteurs is Ferdinand Geers ⁽¹⁶⁾ die iedere zondag op de markt *De Roode Vaan* aan de man brengt. Geers speelde onder de oorlog een leidende rol in het verzet in de streek rond Kortrijk en lag aan de basis van verschillende verzetsactiviteiten. Liquidatie van vnv-leden inbegrepen.

Na de Tweede Wereldoorlog zet de Van Extergembrigade, genoemd naar Jef Van Extergem, de bescheiden vooroorlogse colportage-activiteiten van de KP-afdeling verder. De brigade bestaat uit een twintigtal militante vrijwilligers, colporteurs of verkopers genoemd, die maandelijks *De Roode Vaan* en *Manneken-Pis* zonder enige vergoeding in de stad verspreiden.

Een vraag die we tot nu toe niet met zekerheid hebben kunnen beantwoorden heeft te maken met de naamgeving van de Geraardsbergse colporteursbrigade. Van Van Extergem weten we dat hij Vlaamsgezind was en in activistische zin propaganda voerde. Dat Vlaamsgezind zijn lijkt op geen enkele wijze mee te spelen. Misschien moeten we het zoeken in het feit dat onder zijn impuls de *Vlaamse Kommunistische Partij* (VKP) is opgericht in de schoot van de *Kommunistische Partij België* (KPB). Vanaf 1940 heeft deze Dendermondenaar immers de leiding over de communistische partij in Vlaanderen op zich genomen en is hij ook hoofdredacteur geweest van het op dat moment clandestiene communistische blad *De Roode Vaan*. Doch in 1943 wordt hij aangehouden. Hij

⁽¹¹⁾ De bestraffing van collaborateurs van de Tweede Wereldoorlog.

⁽¹²⁾ *Manneken-Pis*, januari 1952.

⁽¹³⁾ *Manneken-Pis*, januari 1959, p. 1.

⁽¹⁴⁾ *Manneken-Pis*, oktober 1948, p. 4.

⁽¹⁵⁾ *De Roode Vaan*, 24 oktober 1936, p. 2, k. 4.

⁽¹⁶⁾ Geers woont in de Visstraat. In zijn huis gaan ook in die periode de vergaderingen door.

sterft aan het eind van de oorlog in een Duits concentratiekamp. ⁽¹⁷⁾ Na de oorlog wordt dan de *Van Extergembrigade* opgericht. In de beginperiode van *Manneken-Pis* komen zij samen in het lokaal in de Steenstraat nr. 2, toen nog uitgebaat door Firmin Batseliers. Later in *Café de Spiegel*, binnen de partij *Ons Lokaal* geheten.

De wijken

Om een inzicht te krijgen in de wijken waar de colporteurs langs gaan geven we een overzicht, wellicht deels onvolledig maar over de jaren heen zien we een zekere stagnatie.

De wijken zijn:

Wijk Edingsestraat, Frans Renswijk, Sint Annastraat, Nieuwstraat, Boelaerstraat en Onkerzele;

Wijk Oude Steenweg, Lorreinestraat, Steenstraat, Bokerstraat enz.;

Wijk Gaffelstraat, Karmelietenstraat, Kleine Karmelietenstraat, Gentsestraat, Reep en Warande;

Wijk Lessensestraat, Hunnegemstraat, Pateelstraat, Polderstraat, Verhaegenlaan, Gasthuisstraat en Polderstraat;

Wijk Stationsplein, Verbrandhofstraat, Adamstraat;

Wijk Buizemontstraat met het Kappellestraatje;

Wijk Markt, Brugstraat, Molenstraat, Vesten;

Wijk Oudenaardsepoort, Papiermolenstraat, Vooruitzichtstraat (Avenue Alexander)

Verder in Overboelare en op de Veldmuis;

Ook de bovenkant van de stad met de Buizemont (wat het blad aanduidt als achterkant Pachterstraat en Kloef met Broek).

Het is opvallend dat de KP, behalve voor een deel vooraan in Onkerzele en Overboelare vanuit Geraardsbergen weinig activiteiten heeft

ontplooid in de randgemeenten. Dit is begrijpelijk en heeft te maken met de focus van de Geraardsbergse KP die in 1932 opgericht is op initiatief van lokale mijnwerkers. Het aandeel van de communisten in het verzet zorgt voor een belangrijke toename van het ledenaantal na de oorlog. De KP is niet meer de partij van de mijnwerkers alleen maar ook en steeds meer van de lokale arbeiders.

Nieuwe mensen als Willy Lefebvre en Augustijn Daneels komen aan de leiding van de partij. Wanneer Daneels op initiatief van Lefebvre vakbondssecretaris wordt van het pas opgerichte Eenheidssyndicaat (ES) ligt zijn focus op de arbeiders die binnen de stad hun brood verdienen. Daneels kan in Wallonië voor de Vlaamse mijnwerkers uit de streek niets betekenen en hoopt met zijn inzet lokaal electoraal voordeel te halen, voor de partij en voor zichzelf. Vandaar dat de verspreiding van *Manneken-Pis* zich hoofdzakelijk richt op de arbeiderswijken in de stad, de uitvalsweg naar Onkerzele waar de brouwerij *Dendria* en de lucifersfabriek *La Nationale Indépendante* gevestigd zijn en langs de andere kant richting Overboelare met de oude fabriek *De Launoit* aan de Lessensepoort. Daar ook ziet men vandaag nog talrijke arbeiderswoningen.

Ulw 'Manneken-Pis', ons 'Manneken-Pis': ne ferme kadee!

In januari 1966 viert de KP de 20ste verjaardag van hun *Manneken-Pis* (°1947) ... één jaar te vroeg. De redactie denkt met weemoed terug aan de beginjaren: *"Het is gek om vast te stellen hoe de maanden, de jaren voorbij razen. Ze komen, ze gaan en keren niet meer weer... [...] Twintig jaar, mensen, is het geleden dat de Communistische Partij besloot dat onze inwoners, onze bevolking op 'n echte, deugdelijke manier ingelicht moest wor-*

den over het wel en wee van onze stad".

Velen hebben bij het eerste nummer nog meewarig gelachen of geroepen dat dit maar van korte duur zou zijn. Zij hebben ongelijk gekregen, zo blijkt, want bij de eerste fusie in 1970 was het communistische maandblad nog steeds verkrijgbaar. Het is hoe dan ook opvallend dat de KP, als kleine partij er jaren aan een stuk in geslaagd is met beperkte middelen een eigen blad te publiceren als wapen in de sociale strijd en dat op basis van een pure intentionele voorlichting: de Geraardsbergse naars informeren, ze beïnvloeden en als het enigszins kan, ze overtuigen om zich bij de partij aan te sluiten. *Manneken-Pis* heeft een belangrijk aandeel gehad in de communicatie tussen schepen Daneels en de bevolking en tussen de partij en de militanten. De betrachting van de initiatiefnemers, zo blijkt achteraf, is waargemaakt.

In voorbereiding van een uitgebreider artikel over de geschiedenis van de communistische partij in Geraardsbergen doen we een oproep naar onze lezers om ons te helpen met foto's, pamfletten, affiches of wat dan ook die de werking van de communistische partij illustreren. Wat ter beschikking wordt gesteld, wordt ingescand of gefotografeerd en vanzelfsprekend terugbezorgd.

Dirck Surdiacourt
0475 / 72.88.27
dsurdiac@oce.be

⁽¹⁷⁾ http://nl.wikipedia.org/wiki/Jef_Van_Extergem, december 2010, Jef Van Extergem (Dendermonde, 18 februari 1898 - Ellrich, maart 1945) was een Vlaamse, socialistische en later communistische flamingant die tot een synthese probeerde te komen tussen de Vlaamse Beweging en de arbeidersbeweging.